

HØRINGSSVAR FRA ERHVERV AARHUS

AARHUS LUFTHAVN SKAL FLYTTES TIL THOMASMINDE

Høringssvar fra Erhverv Aarhus

Nærværende dokument er Erhverv Aarhus' høringssvar til Aarhus Kommune angående en flytning af Aarhus Lufthavn til Thomasmindede. Overordnet er Erhverv Aarhus på linje med konklusionen i Rambøll Management Consultings supplerende rapport:

"Effekten af flytningen af lufthavnen påvirker således potentielt en stor del af erhvervslivet, direkte eller indirekte. I Aarhus og i hele Business Region Aarhus området giver det eksisterende erhvervsliv, der er præget af mange internationale, innovative, videnstunge vækstvirksomheder og institutioner, et godt grundlag for opnåelsen af en mærkbar positiv økonomisk væksteffekt til glæde for regionen såvel som for hele landet. Det er naturligvis ikke alene virksomhederne, der får gavn af en forbedret lufthavnsbetjening. Det samme gør sig gældende for områdets forsknings- og uddannelsesinstitutioner, som er karakteriseret ved stor interaktion med udlandet. Hertil kommer øgede muligheder for at udvikle turisterhvervet, ikke mindst kultur- og erhvervsturismen samt fordele for en lang række andre centrale aktører i Østjylland og alle borgere/fritidsrejsende".

Erhverv Aarhus som høringsspart

Erhverv Aarhus er den lokale interesseorganisation, der varetager erhvervslivets interesser. Foreningen repræsenterer 575 medlemsvirksomheder og mere end 100.000 arbejdspladser og indgår i en række lokale og regionale samarbejder. Det betyder, at nærværende høringssvar ikke kun fokuserer på effekterne på Aarhus, men på hele Business Region Aarhus.

Erhverv Aarhus anser det for nødvendigt at flytte Aarhus Lufthavn, hvis vi skal fremtidssikre østjyske virksomheders internationalisering, tiltrække internationale virksomheder og medarbejdere, og i det hele taget sikre, at Aarhus betragtes som en attraktiv international by for både erhverv, turisme og alle byens borgere. Aarhus er i en rivende udvikling, og i takt med at byen vokser, behovet for flytransport stiger, erhvervslivet vækster og den internationale opmærksomhed stiger, skal vi sikre let ind- og udrejse til byen for at matche udviklingen.

Erhverv Aarhus har under udarbejdelsen af høringssvaret oplevet stor opbakning til en flytning af Aarhus Lufthavn fra både virksomheder, uddannelsesinstitutioner og kulturinstitutioner i og omkring Aarhus – inden for den seneste uge har 82 virksomheder givet aktivt tilsagn og der kommer løbende flere til.

Meldingen fra virksomhederne er klar: En lokal, velfungerende lufthavn med et rutenet til internationale hub-lufthavne er central for virksomheder og kultur- og uddannelsesinstitutioners internationale virke – og for Aarhus og Østjyllands fortsatte udvikling. Enkelte virksomheder er så udfordret af det snævre udbud af lufttransport, at de overvejer at flytte kontor og arbejdspladser fra Aarhus (bilag 3).

Kommentarer til rapporten

Rambøll-rapporten viser, at der er grundlag for at etablere en på sigt rentabel lufthavn i Thomasmindede med den bedste placering i Jylland i forhold til catchment area. En gennemgang af den supplerende lufthavnsanalyse påviser samtidig en række faktorer, som på et usikkert grundlag negativt påvirker business casen om en flytning af Aarhus Lufthavn.

Erhverv Aarhus vurderer, at det er væsentligt at se nærmere på, at rapporten:

- Opjusterer omkostninger til lufthavnsanlægget med 950 mio. kr.
- Underestimerer passagertallet – og dermed indtægtsgrundlaget.

Erhverv Aarhus fremhæver derfor supplerende data (bilag 1):

- Indtægtsgrundlaget underestimeres ved at forudse lave passagertal. Rapporten arbejder med et relativt konservativt skøn over passagerudviklingen og opererer ofte med tidsperioden 2011-2014. Den faktuelle udvikling i passagertal for Jylland viser omkring en fordobling fra cirka 2,5 mio. i 2003 til 5 mio. i 2014.
- Samtidig benyttes en rejsefrekvens fra 1999 og det antages, at denne rejsefrekvens ikke ændrer sig frem mod 2035. Den lokale efterspørgsel og rejsefrekvens opgøres i en nyere undersøgelse (Epinion 2015) og passagertallet kan ifølge den estimeres til at være ca. 550.000-585.000 højere om året.
- Rapporten vurderer samlet catchment area til en lufthavn ved Thomasminde større end såvel Aalborg Lufthavn som Billund Lufthavn. Alligevel vurderer rapporten samtidig passagertallet som det laveste med 2,1 mio. passagerer. Ved en logisk ensartet udnyttelse af catchment area vil en ny lufthavnsplacering i realiteten give cirka 3 mio. passagerer til en Aarhus Lufthavn ved Thomasminde.
- Den udførte analyse har ikke haft mulighed for at medregne de naturlige dynamiske væksteffekter for erhvervslivet og borgerne i Østjylland, men konkluderer alligevel, at *"en ny lufthavn vil give erhvervslivet i Aarhus og i hele Business Region Aarhus et godt grundlag for at opnå en mærkbar positiv økonomisk væksteffekt til glæde for regionen og hele landet."*

Se bilag 1 og 2 for uddybende info om passagertal, rejsefrekvens, dynamiske effekter mm.

Aarhus Lufthavn som regional vækstdriver

Erhverv Aarhus betragter en flytning af Aarhus Lufthavn til Thomasminde som en afgørende regional vækstdriver og henviser i den forbindelse til bilag 2, hvor anerkendte internationale analyser understreger lufthavnens betydning for nært etablerede byområder.

Aarhus Lufthavn ved Thomasminde:

- Dynamiske effekter: skaber tusindvis af arbejdspladser og vækstmuligheder. Generelt opererer ACI (Airports Council International) med skabelse af cirka 0,9 arbejdspladser per 1.000 passagerer.
- Danmark i balance: i takt med at befolkningstallet i Aarhus og regionen vokser og erhvervslivet vokser skal optimal lufthavnsbetjening understøtte den positive udvikling. Thomasminde vil med sin geografiske placering blive hele Jyllands lufthavn.
- "Connectivity" understøtter erhvervslivets, turismens og lokalsamfundets behov, så Aarhus som Danmarks andenstørste vækstmotor er forbundet med verden – og udlandet skal kunne komme til os (medarbejdere, kunder, investeringer, erhvervsturister, virksomheder).
- 82 virksomheder tilkendegiver dags dato ved aktiv indmelding (flere kommer til løbende), at de står bag Erhverv Aarhus vedr. flytning af Aarhus Lufthavn. Deriblandt Aarhus Universitet, Arla, Dansk Supermarked Group, BIG CPH, Danske Bank, Arkitema, Lindberg, PwC, Danske Commodities, Schmidt Hammer Lassen m.fl. (se bilag 3)
- "Connectivity" understøtter turisme: Stort potentiale i at tiltrække flere turister i takt med at Aarhus eksponeres som en af verdens førende "second cities".
- Vision om at skabe en "Airport City" / "Aerotropolis" kan realiseres ved Thomasminde, da placeringen tæt på byen giver mulighed for at udvikle området i og omkring lufthavnen.
- Hvis Aarhus Lufthavn ikke flytter, tyder alt på, at der ikke vil være en lufthavn tæt på Aarhus om 10 år!

Angående finansiering bemærker Erhverv Aarhus:

- En ny lufthavn har ifølge Rambøll-analysen driftsoverskud i millionklassen efter 10 år.

- Fonde og investorer kan gøre lufthavnen til en sund forretning ifølge Rambøll-direktør: "Både et pensionselskab, en kommerciel bank og investeringsbanker har vist interesse i at deltage i finansieringen af Aarhus Lufthavn, Thomasminde." (Jyllands-Posten, den 2. juni 2016)
- Flere unavngivne investorer udtrykker interesse i en lufthavn ved Thomasminde.
- Business casen og investeringsmodellen og dens forudsætninger bør genbearbejdes og opstilles i samarbejde med de professionelle aktører i markedet og ikke ud fra statslige eller ministerielle budget traditioner og værktøjer.

Opbakning fra erhvervslivet

Erhverv Aarhus fungerer som det brede erhvervslivs stemme og samler 575 virksomheder med 100.000 arbejdspladser. Som en del af høringsvaret har Erhverv Aarhus kontaktet medlemmerne vedrørende opbakning til en flytning af Aarhus Lufthavn.

Dags dato har 82 virksomheder inden for den seneste uge givet aktivt udtryk for, at de bakker op en flytning, mens to er imod/ambivalente. Den aktuelle liste kan ses i bilag tre, mens de løbende tilkendegivelser opdateres på erhvervaarhus.dk.

Fortalerne for en flytning af Aarhus Lufthavn til Thomasminde kommer fra organisationer i alle størrelser og brancher, herunder internationale koncerner, virksomheder med aktiviteter uden for Aarhus samt uddannelsesinstitutioner og kulturvirksomheder.

Aarhus Universitet ved rektor Brian Bech Nielsen:

"Aarhus Universitet er et internationalt universitet med over 4.000 videnskabelige medarbejdere og 40.000 studerende. Universitetet tæller ca. 500 internationale medarbejdere og 4.000 internationale studerende. Aarhus Universitet har et klart fokus på at tiltrække de bedste forskere, undervisere og studerende både nationalt og internationalt. AU har ligeledes et stort behov for udveksling af viden internationalt, både gennem egne ansatte som rejser ud, og ikke mindst gennem samarbejdspartnere, som rejser ind. AU er derfor meget afhængig af en velfungerende trafik infrastruktur, der sikrer effektiv udveksling med udlandet og hovedstadsområdet. En international lufthavn med flere daglige afgang til de europæiske hubs (København, London, Frankfurt, Amsterdam m.fl.) er helt afgørende for AU's konkurrencekraft og videre udvikling i gruppen af de bedste 100 universiteter i verden."

Note. Aarhus Universitet havde 12.074 rejser ind og ud af danske lufthavne i 2015 – heraf 4.861 i København.

Arkitema Architects ved partner Jørgen Bach og partner Kim Risager:

"Vi er for øjeblikket 250 medarbejdere i Aarhus, men der er en tendens til at samarbejder og partnerskaber med vores øvrige skandinaviske kontorer og kunder går til København. Forklaringen på dette forhold er entydigt tilstrækkelige og dyre fly forbindelser. Som arkitekter i Aarhus er vi fuldstændig afhængige af at kunne komme rundt i verden nemt og til en pris der er konkurrence dygtig. Hvis ikke Aarhus får en ny lufthavn med nem og hurtig adgang fra Aarhus C, med mange nye ruter og dermed billigere billetter, har jeg svært ved at se, at vi har store internationale arkitektvirksomheder i Aarhus om 10-15 år."

"Vi skal have den lufthavn, hvis vi skal bevare de 250 arbejdspladser i Aarhus."

Lindberg ved direktør Henrik Lindberg:

"Det har været en fornøjelse for LINDBERG at være beliggende i Aarhus i mere end 30 år. Vi har haft gode muligheder for at etablere os samt finde kompetente medarbejdere og underleverandører. Vi har dog et gennemgående problem, hvilket gennem de senere år, kun synes øget. Aarhus placerer sig dårligt i forhold

til flyafgange til og fra omverdenen. Vi er, på fod med mange andre virksomheder i Østjylland, i en situation hvor vi ofte får besøg fra udlandet i den ene eller anden forbindelse. Dette både besværliggøres og hæmmes i vid udstrækning af de dårlige og ofte ikke eksisterende forbindelser til og fra Aarhus Lufthavn. Den lange transporttid til/fra Billund samt Aalborg lufthavn mindsker ikke problemet. Det gælder for både rejser fra og til Aarhus, at der må påregnes en ekstra overnatning i en af landets andre lufthavne for at få en rejse til at foregå nogenlunde glidende, men der bruges til gengæld en masse unødvendig tid. I forbindelse med planlægning og koordinering af udenlandsk besøg her på adressen, løber vi ofte panden mod muren, i det den rejse vi kan tilbyde vores gæster bliver urimelig lang grundet de dårlige forbindelser til Århus.”

JS World Media A/S ved CEO Jens Stausholm:

”I JS World Media A/S er vi en virksomhed med 610 medarbejdere. Vi har vores Holding-kontor her i Aarhus og har 15 kontorer i 13 lande i Europa. Grundet de manglende ruter fra Aarhus Lufthavn og den alt for store afstand til Billund og Aalborg har vi i vores koncern valgt at holde alle mulige aktiviteter ude af Aarhus og afholde disse i byer med en god fly-infrastruktur.

Vi afholder masser af kurser og seminarer for vores medarbejdere i hele Europa, men det er desværre meget problematisk at invitere dem her til Aarhus på grund af de manglende ruter fra og til lufthavnen. Dette er meget ærgerligt, da vores virksomhed har rødder her i Aarhus, og vi ville rigtig gerne invitere vores medarbejdere herop, så de kan mærke den danske kultur. Pt. har vi derfor cirka 300 overnattende gæster om året i Aarhus, som er det absolutte minimum, vi bliver nødt til at have på besøg i Aarhus.

To gange om året af fire dage afholder vi også to større konferencer i vores virksomhed med cirka 300 deltagere – dvs. 2.400 overnatninger, som vi om året køber i andre byer end Aarhus grundet manglende flyruter. Hvis vi havde en ordentlig fly-infrastruktur, ville vores mellemstore virksomhed have lagt disse konferencer i Aarhus.

Det er en kæmpe udfordring for os at drive en international virksomhed i en by uden en international lufthavn. Vi har naturligvis overvejet at flytte vores holding-selskab til København eller en anden stor by i Europa, så vi kan sikre nem access til vores kontorer for vores medarbejdere.”

Per Bank, adm.dir., Dansk Supermarked Group:

”Som en international virksomhed med base i Østjylland mærker vi tydeligt behovet for en lufthavn, der knytter Århus og regionen tættere sammen med omverdenen. Vi har både medarbejdere og samarbejdspartnere, der hver dag ville benytte sig af en forbedret infrastruktur. Der er ingen tvivl om, at en international lufthavn også ville styrke mulighederne for at tiltrække udenlandske talenter til vores forretning og dermed bidrage til vækst og udvikling i hele regionen.”

Dynamiske effekter

International lufthavnsbetjening tæt på Aarhus har en række dynamiske effekter/samfundsmæssig betydning for Business Region Aarhus og er blandt andet med til at skabe arbejdspladser og udgør et vækstpotentiale for erhvervslivet – og underbygger et Danmark i balance.

Når autoritative internationale aktører på området undersøger luftfartspotentiale vurderer man også dynamiske effekter (jf. bilag 2) – og operer med konceptet ”Airport City” / ”Aerotropolis”, der består af en række elementer og aktiviteter, som er forbundet af indbyrdes logik og synergi i og omkring lufthavnen.

Som illustreret vil en bynær lufthavn ved Thomasminde fx påvirke:

- Jobskabelse i lufthavn og omkring lufthavn
- Logistik/infrastruktur til og fra lufthavn
- Turistattraktioner
- Detailhandel

ERHVERV AARHUS

- Erhvervslivets stemme

- Erhvervsliv
- Erhvervsgæster (fx konferencer, messer, kunder)
- Tiltrækning af int. medarbejdere
- Tiltrækning (og fastholdelse) af udenlandske investeringer og hovedsæder)
- Hoteller – tæt på lufthavn og i Aarhus C og Aarhus-området
- Restauranter
- Uddannelse/forskning
- Supersygehus Skejby
- Turisme (ind og ud)

